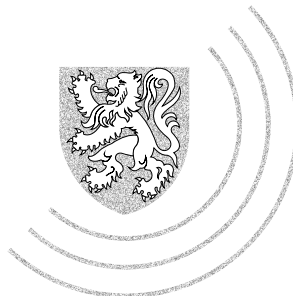

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

1 februari 1999

VERZOEKSCHRIFT

**met betrekking tot de wijze waarop de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap
aan bod komt op de VRT**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Mediabeleid
uitgebracht door de heren Carl Decaluwé en Lieven Dehandschutter**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Marijke Dillen.

Vaste leden :

de heren Carl Decaluwé, Leo Delcroix, Michel Doomst,
Erik Matthijs, Hugo Van Rompaey ;

mevrouw Patricia Ceysens, de heren André Denys, Dirk
Van Mechelen ;

de heren Johnny Goos, Peter Vanvelthoven, Tuur Van
Wallendael ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Emiel Verrijken ;

de heer Lieven Dehandschutter ;

mevrouw Vera Dua.

Plaatsvervangers :

de heren Joachim Coens, Freddy Sarens, Eddy
Schuermans, Walter Vandenbossche, Gilbert Vanleenhove ;

de heren Etienne De Groot, Marino Keulen, mevrouw
Marleen Vanderpoorten ;

de heer Peter De Ridder, mevrouw Kathy Lindekens, de
heer Bruno Tobback ;

de heren Herman De Reuse, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heer Kris Van Dijck ;

de heer Jos Geysels.

INHOUD

	Blz.
1. Procedure	4
2. Hoorzitting met de verzoeker	4
3. Tussenvoorstel van de commissie	6
4. Vaststellingen en besluiten van de commissie	6
Bijlage : Brief van de heer C. Cleeren, Algemeen Directeur Radio VRT	9

1. Procedure

Op 13 juli 1998 diende de heer Jef Van den Brande een verzoekschrift in met betrekking tot de wijze waarop de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap aan bod komt op de VRT.

De Commissie voor de Verzoekschriften heeft tijdens haar vergadering van 12 november 1998 het verzoekschrift van de heer Jef Van den Brande ontvankelijk verklaard en voor verdere behandeling doorverwezen naar de Commissie voor Mediabeleid.

De Commissie voor Mediabeleid heeft tijdens haar vergadering van 24 november 1998 beslist de heer Jef Van den Brande uit te nodigen om gehoord te worden over zijn verzoekschrift. Op 1 december 1998 werd dit verzoekschrift effectief in behandeling genomen en kreeg de verzoeker uitgebreid de mogelijkheid om zijn verzoekschrift toe te lichten aan de leden van de commissie. De leden van deze commissie werden voorafgaandelijk in kennis gesteld van de inhoud van dit verzoekschrift.

Op dinsdag 12 januari 1999 werd de bespreking van dit verzoekschrift in commissie verdergezet en afgerond.

2. Hoorzitting met de verzoeker

– Toelichting door de verzoeker

De heer Jef Van den Brande verduidelijkt dat de problematiek die hij aankaart in zijn verzoekschrift hem al jaren bezighoudt. Elk jaar luistert hij op 11 juli naar het ochtendjournaal om 7 uur op de VRT-radio en stelt hij vast dat er onvoldoende aandacht wordt besteed aan het gegeven dat 11 juli de Vlaamse feestdag is. In tweede orde vraagt verzoeker ook dat de VRT ter gelegenheid van de Vlaamse feestdag meer aandacht besteedt aan het Nederlandstalig lied.

De verzoeker stelt dat hij op diverse niveau's deze situatie aanklaagde.

In eerste orde telefoneerde hij met de radiojournalisten die hem geen bevredigend antwoord gaven. Het eerste jaar werd hem medegedeeld dat "wij geen chauvinisten zijn", het jaar daarop dat "de BRT geen aankondigingsdienst is".

Later richtte hij zich schriftelijk tot de eindredactie, meer bepaald de heer Jos Bouveroux.

Toen hij ook daar geen afdoend antwoord kreeg, schreef de verzoeker naar de toenmalige administrateur-generaal van de openbare omroep, de heer Cas Goossens en nadien naar de heer Bert De Graeve, gedelegeerd bestuurder bij de VRT. Deze antwoordde dat het personeel van de omroep wordt verzocht 11 juli op een waardige wijze te begeleiden. De heer Jef Van den Brande constateert dat deze aanmaningen van de gedelegeerd bestuurder niet opgevolgd worden.

Uiteindelijk kwam de heer Jef Van den Brande terecht bij de voogdijminister, de heer Eric Van Rompuy, die stelde dat hij het volste vertrouwen heeft in de VRT-gedelegeerd bestuurder.

Ten einde raad diende de heer Jef Van den Brande op 13 juli 1998 een verzoekschrift in bij het Vlaams Parlement. Hij verzoekt de leden van deze commissie aan de Vlaamse regering te vragen dat de VRT in de toekomst meer aandacht besteedt aan het gegeven van de Vlaamse feestdag.

– Vragen en opmerkingen van de leden

Mevrouw Marijke Dillen, voorzitter van de commissie verklaart dat zij volmondig de bekommernis van de verzoeker deelt.

De heer Carl Decaluwé formuleert een aantal informatieve vragen. Beperkt de heer Jef Van den Brande zijn verzoek tot aankondigingsspots, of pleit hij ook voor ingrepen in de programmering (meer Nederlandstalige muziek) of wenst hij ook meer aandacht in de journaals omtrent de problematiek van 11 juli ?

De heer Carl Decaluwé verwijst ter zake naar de afgesloten beheersovereenkomst tussen de Vlaamse regering en de VRT. Vanuit het parlement is gesteld dat programmatie een zaak is van de omroep zelf. Dit belet niet dat het parlement een signaal kan geven aan de omroep zonder in te gaan tegen de beheersovereenkomst.

De heer Jef Van den Brande is van oordeel dat inderdaad meer aandacht moet worden geschonken aan het gegeven dat op 11 juli het de Vlaamse feestdag is zoals het wel duidelijk wordt gemaakt op de VRT dat 1 mei de dag van de Arbeid is. Hij wenst dat de mensen er worden aan herinnerd dat 11 juli de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap is.

De heer Emiel Verrijken wenst de verzoeker te feliciteren omwille van zijn doorzettingsvermogen. Hij is het niet eens met het woordgebruik van de heer Carl Decaluwé die het heeft over "aankondigingsspot": het gaat hier volgens hetzelfde lid niet over een produkt waarvoor men reclame maakt.

De heer Emiel Verrijken verklaart dat hij het verzoek van de heer Jef Van den Brande volkomen ondersteunt. De misbruiken die terecht worden aangeklaagd, zijn immers structureel. Hetzelfde lid kant zich tegen het instrument beheersovereenkomst dat een scheiding maakt tussen de uitvoerende macht vertegenwoordigd door de minister bevoegd voor de media enerzijds en de VRT, vertegenwoordigd door de afgevaardigd bestuurder anderzijds.

De heer Emiel Verrijken stelt dat verzoeker eigenlijk een omissie aanklaagt, het feit dat men steeds vergeet de Vlaamse feestdag aan te kondigen.

Hetzelfde lid heeft eveneens vragen bij de wijze waarop 11 juli in de media wordt gebracht. Hij wenst de aandacht te vestigen op andere VRT-berichterijding waar volgens hem wel sprake is van vervalsingen en leugens. Ter zake verwijst hij naar de berichterijding – die hij reeds aankaartte tijdens de begrotingsbespreking – over de zaligverklaring van een bisschop.

De heer Jos Stassen vraagt of de heer Jef Van den Brande aanklaagt dat er enerzijds onvoldoende aandacht wordt besteed aan het gebeuren van 11 juli als Vlaamse feestdag en anderzijds dat er wel veel aandacht besteed wordt aan evenementen die op 11 juli plaatsvinden?

De heer Jef Van den Brande is het eens dat er inderdaad verslaggeving plaatsvindt van evenementen rond 11 juli. Dat is een goede zaak, maar beantwoordt niet aan zijn verzuchtingen. De mensen worden immers niet aangesproken met de melding dat het vandaag 11 juli is, de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap. Hij heeft de indruk dat de VRT-journalisten het daarmee moeilijk hebben.

De heer Jos Stassen begrijpt dat het verzoek van de heer Jef Van den Brande erop neer komt dat hij graag heeft dat de 11 juli-dag aangekondigd wordt op de VRT-radio. Hij vraagt of er nog andere feestdagen zijn waarop het journaal melding maakt van speciale gebeurtenissen. Ook op Pasen wordt er ook niet gesteld dat dit de dag is van de verrijzenis van Christus. Mevrouw Marijke Dillen is van oordeel dat de heer Jos Stassen van 11 juli een karikatuur maakt. De heer Jos Stassen repliceert dat hij enkel wil onderzoeken of andere feestdagen op de

VRT-radio anders worden aangekondigd (bv. op 1 mei, Rerum Novarum,...). Men kan overwegen dat de minister opdracht geeft dit ernstig te onderzoeken.

De heer Jos Stassen verklaart dat dit parlement duidelijk geopteerd heeft voor de formule van een beheersovereenkomst met de VRT. Er is bovendien de redactionele vrijheid van de journalist wat maakt dat een politicus niet kan aangeven welke boodschappen moeten gegeven worden. Hij kant zich dan ook radicaal tegen een ingreep in de programmatie.

De heer Jef Van den Brande blijft erbij dat 11 juli in vergelijking met andere feestdagen gediscrimineerd wordt. Verzoeker stelt duidelijk een verschil in benadering vast tussen 11 november, 1 mei en 11 juli. Het hangt vooral af van de personen die het journaal maken.

De heer Dirk Van Mechelen verklaart dat dit parlement, nu een nieuwe procedure van verzoekschriften ingevoerd werd, verplicht is deze aangelegenheid ernstig en op een rationele wijze te benaderen.

De heer Dirk Van Mechelen verduidelijkt dat het Vlaams Parlement recent een nieuw decreet op de openbare omroep goedgekeurd heeft waarbij in artikel 8 de opdracht van de openbare omroep wordt gedefinieerd: "de programma's moeten bijdragen tot de verdere ontwikkeling van de identiteit en de diversiteit van de Vlaamse cultuur en van een democratische en verdraagzame samenleving. De VRT moet via de programma's bijdragen tot een onafhankelijke, objectieve en pluralistische opinievorming in Vlaanderen". Hetzelfde lid verklaart dat deze opdracht impliceert dat de openbare omroep de taak kreeg de nodige aandacht te besteden aan de officiële Vlaamse feestdag.

De heer Dirk Van Mechelen vestigt ook de aandacht van de verzoeker op artikel 15 van hetzelfde decreet waar beslist werd dat de politici zich zouden terugtrekken m.b.t. de werking en het toezicht op de openbare omroep. Hij verduidelijkt de procedure en de formule van de beheersovereenkomst. Hetzelfde lid verwijst naar de libellering van artikel 15 waar sprake is van de rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst aan regering en parlement.

De heer Dirk Van Mechelen stelt voor dat de VRT in haar rapport over de uitvoering van de beheersovereenkomst dat jaarlijks bij het Parlement neergelegd wordt voor 1 juni, vermeldt op welke wijze

de openbare omroep aandacht besteedt aan de Vlaamse feestdag. Hetzelfde lid voegt er wel aan toe dat het parlement bij hetzelfde decreet de journalisten een waarborg heeft gegeven dat zij kunnen genieten van een redactiestatuut dat hun onafhankelijkheid waarborgt. De journalisten beslissen dus op welke wijze ze aandacht besteden aan bepaalde feiten en het komt dus niet toe aan politici om dit te wikken en te wegen.

De heer Dirk Van Mechelen besluit dat hij aange-naam verrast was door de aankondiging op de radio dat het vandaag 1 december "wereld-aids-dag" is. In dezelfde geest kan aandacht worden be-steed aan de Vlaamse nationale feestdag.

Wellicht is het opportuun dat de minister en de voorzitter van de commissie aan de VRT-gedele-geerd bestuurder vragen om in het jaarlijks rapport aandacht te besteden aan 11 juli.

Minister Eric Van Rompuy benadrukt dat het on-juist is dat er geen aandacht wordt besteed aan 11 juli op de radio. Hij verwijst naar de verslaggeving van de officiële 11 juli-viering, de politieke toespra-ken van de voorzitter van het Vlaams Parlement en de minister-president van de Vlaamse regering (de 11 juli-rede op radio en televisie ; de ontvangst van de diplomatieke vertegenwoordiging in Hotel Errera,...).

De minister erkent dat het juist is dat men in het ochtendjournaal van 7 uur op de VRT-radio niet aankondigt dat 11 juli de dag is van de Vlaamse Gemeenschap. Maar daar verwijst ook de minister naar de vrijheid van berichtgeving en het redactie-statuut van de journalist. De minister beweert dat deze aankondiging ook niet plaatsvindt op 21 juli. Dat wordt betwist door de verzoeker.

De minister begrijpt dat het verzoek van de heer Jef Van den Brande een gevoeligheid vertolkt die bij vele Vlamingen leeft. Parlement en regering kunnen die gevoeligheid vertolken en vragen aan de VRT hoe die verslaggeving gebeurt. Maar uit-eindelijk is de journalist verantwoordelijk.

3. Tussenvoorstel van de commissie

De heer Dirk Van Mechelen doet het volgende dubbele voorstel :

- 1) de commissie vraagt aan de VRT dat zij in haar rapport over de uitvoering van de beheersover-eenkomst dat elk jaar voor 1 juni dient neerge-

legt te worden, aandacht zal besteden aan de wijze waarop de Vlaamse feestdag aan bod komt in haar programmatie. Deze bekommernis kan verduidelijkt worden via een nota ;

- 2) de commissie verzoekt de VRT te onderzoeken op welke wijze de openbare omroep de Vlaam-se feestdag heeft aangekondigd sinds 11 juli 1985.

Nadien kan bij de bespreking van dit rapport ern-stig gedebatteerd worden over deze aangelegen-heid zodat de verzoeker nadien van de conclusies op de hoogte kan gebracht worden.

De heer Tuur Van Wallendael sluit zich aan bij het voorstel van de heer Dirk Van Mechelen.

Hij stelt voor dat aan de VRT gevraagd zou wor-den of de commissie kan beschikken over de ze-venuurjournaals van 11 juli sinds 1985.

Ook de heer Carl Decaluwé stelt voor de gegevens zo snel mogelijk op te vragen bij de VRT en daarna op basis van deze gegevens eventueel bij te sturen.

Er is een consensus in de commissie om het voor-stel van de heer Dirk Van Mechelen te steunen.

4. Vaststellingen en besluiten van de commissie

Bij brief van 10 december 1998 die als bijlage bij dit verslag werd gevoegd, bezorgde de VRT de uit-geschreven teksten van de 8 uurjournaals van 11 juli 1985 tot 1998 met de verwijzingen naar de Vlaamse feestdag (ter inzage bij het commissie-secretariaat).

De heer Cleeren, algemeen directeur televisie be-nadrukt in dit schrijven dat er voor geen enkele feestdag, een formele instructie bestaat waarmee programmamakers of netverantwoordelijken de opdracht krijgen om in hun programma's op een af andere wijze aandacht te besteden.

De heer Tuur Van Wallendael constateert dat voor de desbetreffende periode tienmaal het journaal werd geopend met een bericht over 11 juli. Hetzelf-de lid is van oordeel dat het niet helemaal duidelijk is wat de verzoeker nu juist beoogt met zijn ver-zoekschrift. Welke boodschap moet de commissie aan de VRT geven ?

De heer Carl Decaluwé stelt voor de discussie af te sluiten. Hij sluit zich aan bij de visie van de heer Tuur Van Wallendael. Uit het materiaal van de

VRT blijkt dat aan de verzuchting van de indiener van het verzoekschrift werd voldaan. Wat het aanbod aan Nederlandstalig muziek betreft, stelt de heer Carl Decaluwé dat dit tot de autonomie van de VRT behoort. Het is niet aan de politici om aan programma-invulling te doen. Op basis van de cijfers en gegevens is hetzelfde lid dan ook van oordeel dat de discussie moet afgesloten worden.

Conform artikel 8 van het decreet houdende regeling van de bij het Vlaams Parlement ingediende verzoekschriften, zal over dit verzoekschrift verslag uitgebracht worden aan de plenaire vergadering. Concreet betekent zulks dat aan de parlementsleden een correcte mededeling gedaan wordt betreffende de aan de orde gestelde problemen en het eraan gegeven gevolg¹.

De voorzitter herinnert aan de beslissing van de commissie op de vergadering van 1 december 1998. De commissie vraagt aan de VRT dat zij in haar rapport over de uitvoering van de beheersovereenkomst dat elk jaar voor 1 juni dient neergelegd te worden, aandacht zal besteden aan de wijze waarop de Vlaamse feestdag aan bod komt in haar programmatie. Deze bekommernis kan verduidelijkt worden via een nota. Dat is het gevolg dat de commissie gegeven heeft aan het verzoekschrift van de heer Jef Van den Brande.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Carl DECALUWE
Lieven DEHANDSCHUTTER

Marijke DILLEN

¹ Stuk 498 (1996-1997) – Nr. 5 : Verslag (namens de Commissie voor Reglement en Samenwerking), pag. 5.

BIJLAGE

Brief van de heer C. Cleeren, Algemeen Directeur Radio VRT

VRT · Kamer 3 B 29 · B-1043 Brussel

VLAAMS PARLEMENT

t.a.v. Mevrouw Marijke DILLEN

Voorzitter van de Commissie voor Mediabeleid

Hertogstraat 83

1011 BRUSSEL

uw bericht van

telefoon

02/741.38.86

ons kenmerk

CC/st -255/98

uw kenmerk

fax · e-mail

02/735.37.05

Brussel

10 december 1998

Geachte Mevrouw Voorzitter,

Gedelegeerd bestuurder Bert De Graeve heeft mij verzocht de verdere behandeling te verzorgen van uw brief van 2 december '98 (dec/com/med/hcu/981202.3).

Gelieve in bijlage de uitgeschreven teksten te vinden van de verwijzingen die al of niet in ochtendbulletins van 8.00u. op 11 juli 1985 tot en met 1998 voorkomen naar de feestdag.

Mag ik er toch even op wijzen dat verwijzingen naar de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap in de uitzendingen van de VRT-radio niet alleen, zeker niet in de eerste plaats, in de nieuwsuitzendingen (moeten) gebeuren. Nieuwsuitzendingen hebben in eerste instantie tot opdracht nieuwsfeiten te melden.

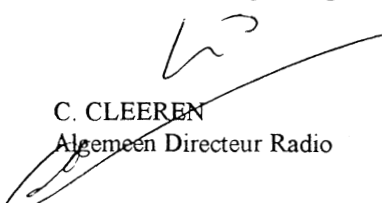
In die zin bestaan de bijgevoegde teksten vooral uit verwijzingen naar toespraken of manifestaties met enige nieuwswaarde. Het vermelden dat het die dag over een speciale dag, een feestdag of een religieus feest gaat gebeurt meestal niet in de journaals maar wel in de algemene presentatie van de programma's.

In die programma's, aangepast aan ieder net, kan in heel wat gevallen ook via een woord- of muziek bijdrage een verwijzing worden gemaakt naar het bewuste feest.

Op dit ogenblik bestaat, voor geen enkel feest, een formele instructie waarmee programmamakers of netverantwoordelijken de opdracht krijgen om in hun programma's op een of andere wijze aandacht te besteden. Voor de meeste, belangrijke feesten of verjaardagen doen zij dit wel spontaan als een normaal ingrediënt voor programma's die daarvoor geschikt zijn.

Wij zijn wel bereid om deze aangelegenheid eens uitdrukkelijk in te schrijven op de agenda van het geregeld radio-directiecollege ter bespreking met de net- en diensthoofden.

Met de meeste hoogachting,

C. CLEEREN

Algemeen Directeur Radio